

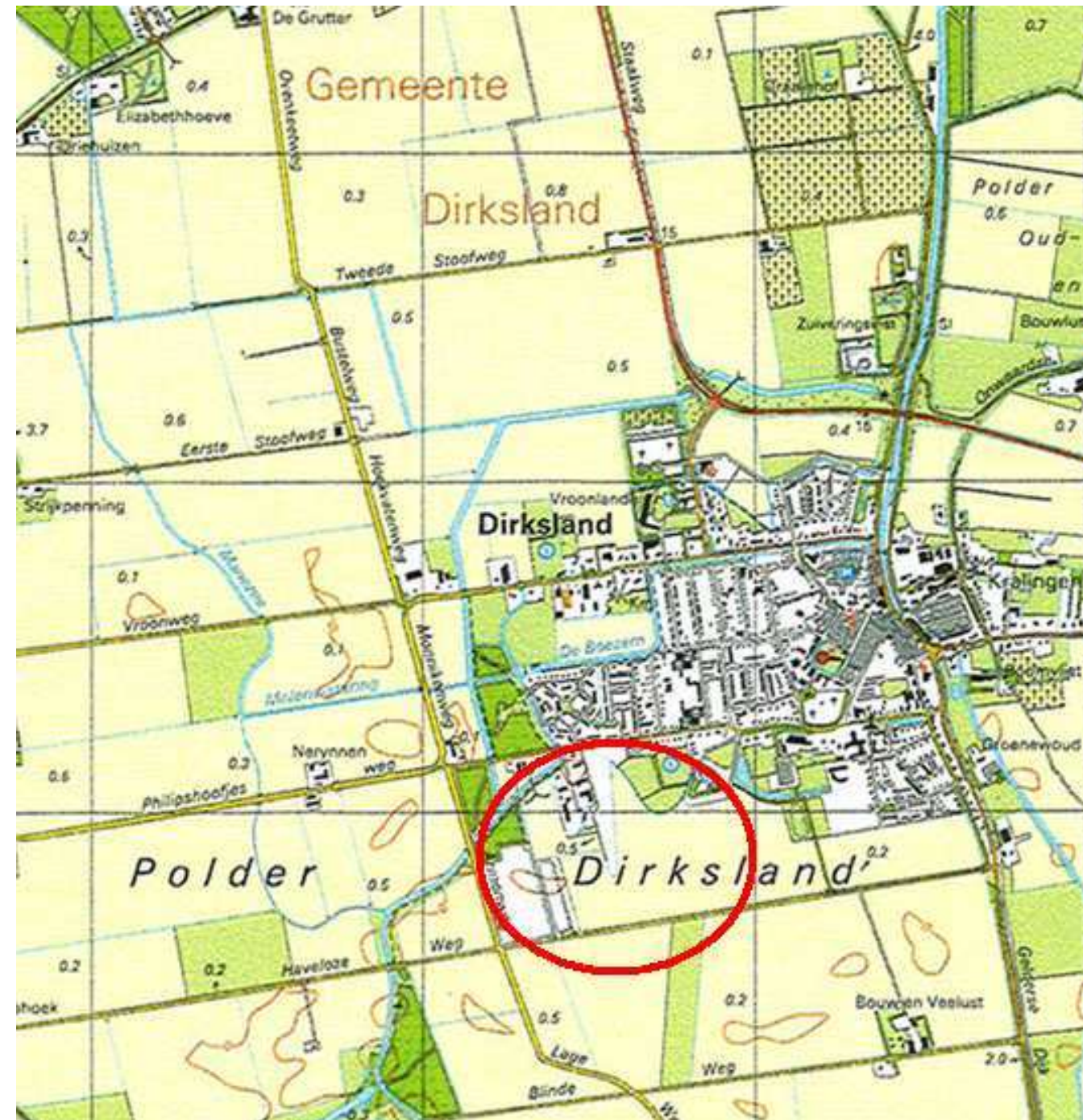
Smalle Gooye

Twee nieuwe landgoederen aan de zuidrand van Dirksland

Landschapsvisie, november 2010

Inhoud

1. Inleiding.....	2
2. Geschiedenis van de plek....	3
3. Plangebied en omgeving.....	5
4. Bestemmingsplan Smalle Gooye.....	6
5. Inrichtingsplan voor Smalle Gooye.....	9
6. Beheerplan	15

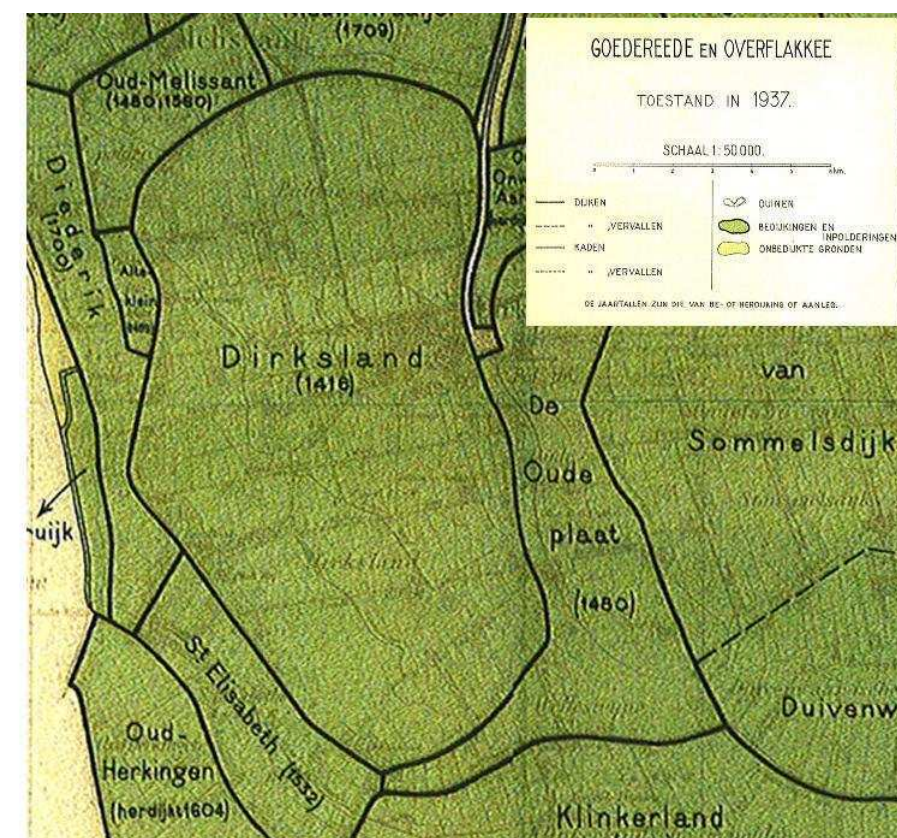
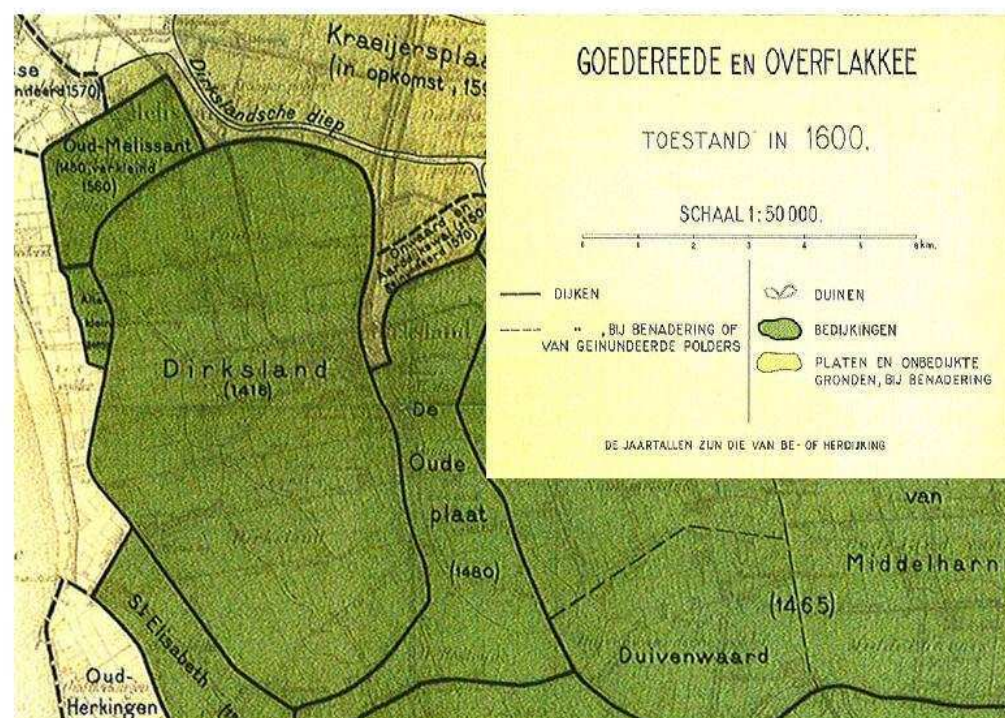
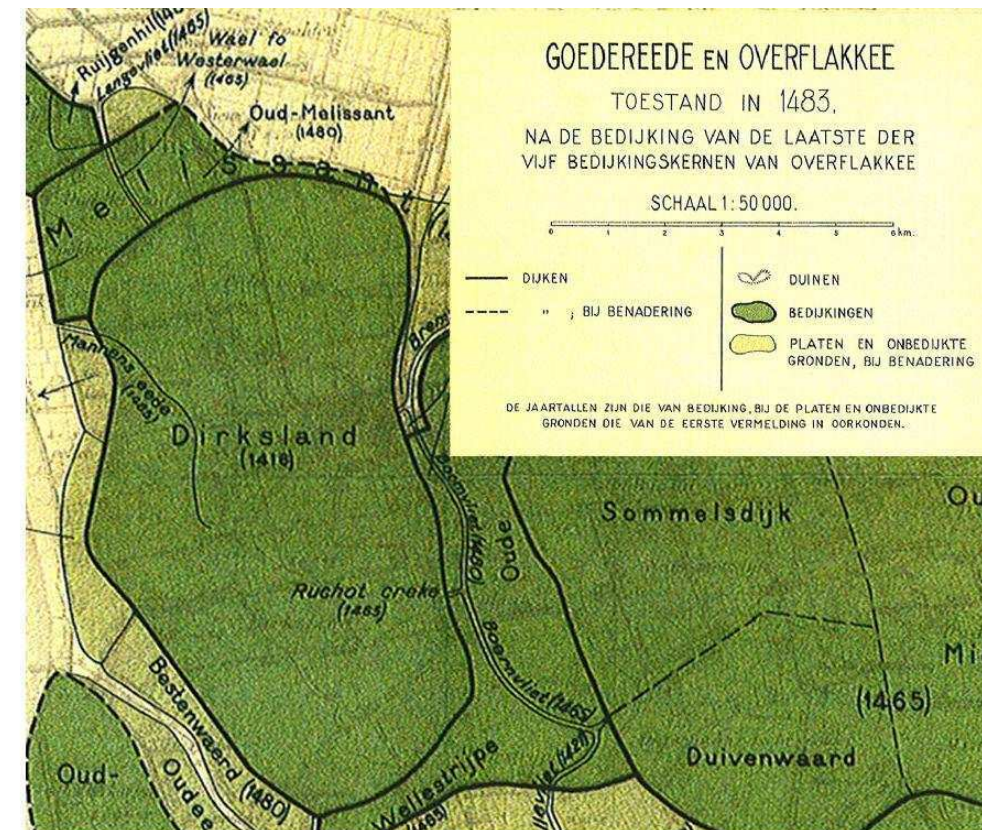
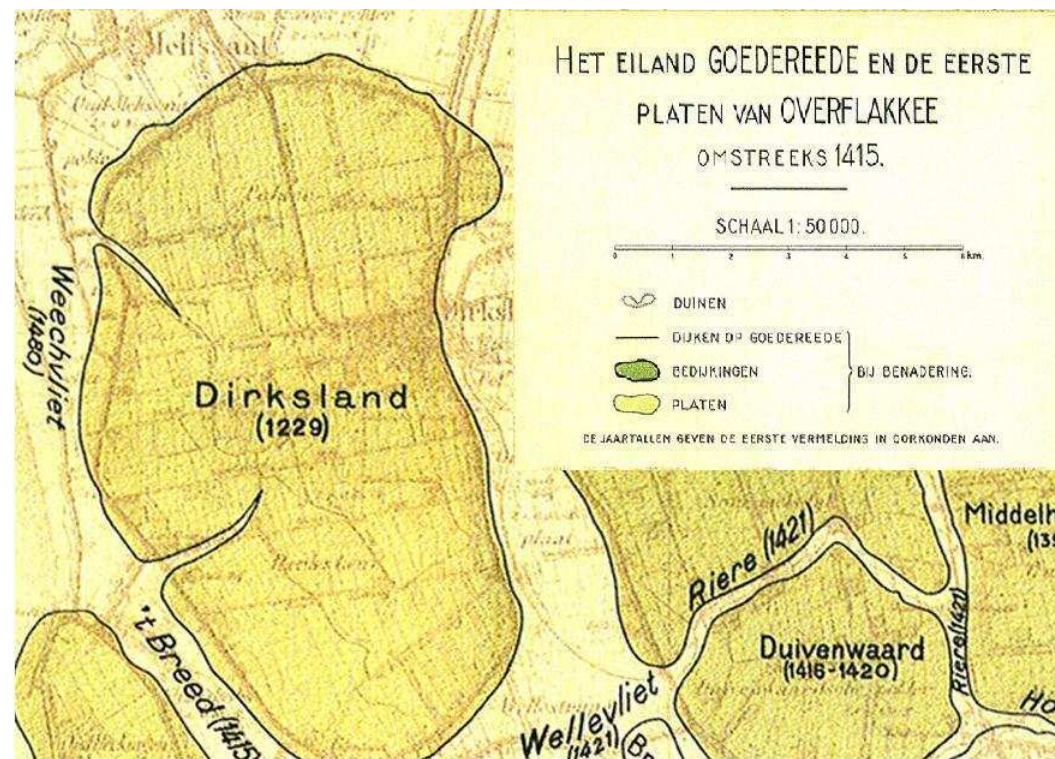

1. Inleiding

Estate Invest is eigenaar van een gebied van circa 28 hectare groot, gelegen aan de zuidrand van Dirksland. De gronden sluiten aan op de bestaande dorpskern en Estate Invest heeft voor dit gebied een totaalvisie ontwikkeld. In deze totaalvisie zijn onder andere een tweetal nieuwe landgoederen opgenomen, ten behoeve van deze ontwikkeling is het hierna volgende inrichtings- en beheerplan opgesteld, waarin aanwijzingen worden gegeven voor de toekomstige inrichting en instandhouding van de landgoederen.

Het inrichtingsplan geeft duidelijk de systematiek van de inrichting van de groene en/of blauwe functies aan. Tevens wordt aangetoond dat de natuurdoeltypen (conform het Landelijk Handboek Natuurdoeltypen) worden toegepast en aangetoond dat de ruimtelijke kwaliteiten ter plaatse duurzaam worden verbeterd. Anderzijds moet de mogelijkheid worden geboden om binnen de kaders, welke verder in dit plan zijn uitgewerkt, enige flexibiliteit te hebben zonder dat dit ten koste kan gaan van de ontwerpcriteria en derhalve van de duurzame kwaliteitsverbetering.

2. Geschiedenis van de plek.

In het jaar 1229 werd Dirksland voor het eerst met name beschreven als plaat of zg. uitgors. Het eiland Dirxlant of Diederickslande moet bewoond zijn geweest door schaapherders en vissers, die achter kaden of opgeworpen vluchtheuvels een schuilplaats vonden tegen het opdringende water. Met de voltooiing van de ringdijk rond de ongeveer 2950 m2 gemeten grote polder Dirksland, doet dit gebied voor het eerst zijn intrede als "staatkundige eenheid" in de Nederlanden. Dirksland is de oudste polder van het latere eiland Overflakkee.

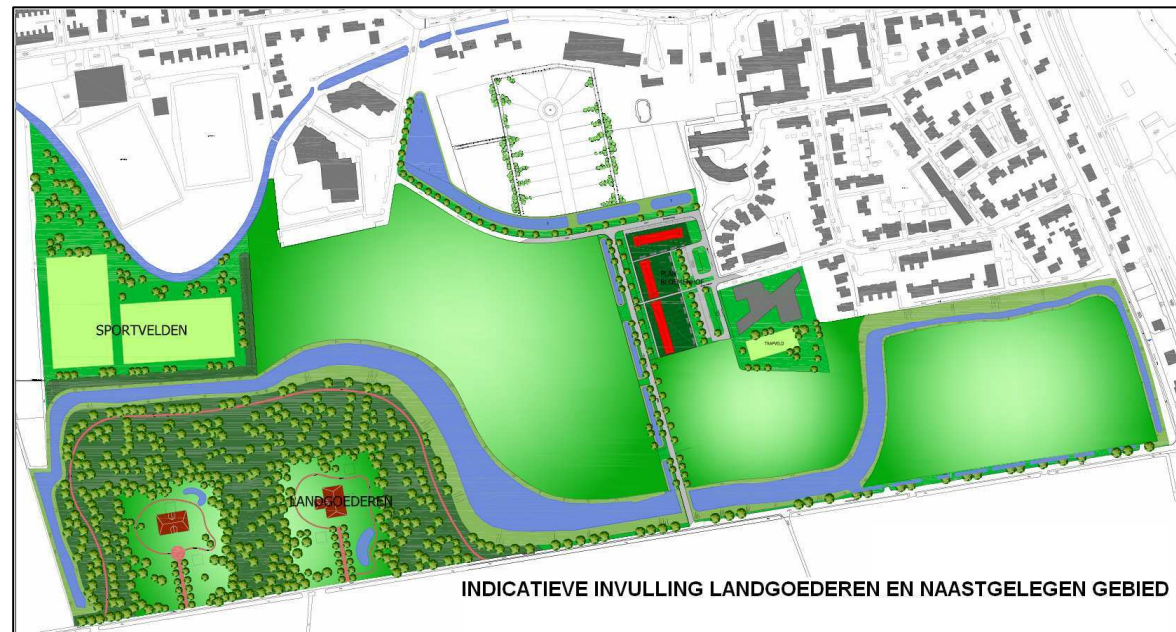
1700 werd in Dirksland de beslissing genomen om een poldermolen te stichten. Dit was noodzakelijk geworden doordat in de loop der eeuwen rondom Dirksland diverse gorzen en platen waren opgekomen, die opeenvolgend werden ingepolderd. Omdat deze polders veelal hoger gelegen waren dan de oude polder Dirksland, ontstonden problemen met de afwatering. Tengevolge van een stormvloed van 1720 verdwenen Dirksland, Oud-Herkingen en vele andere polders op Overflakkee onder water. De dijken van Dirksland konden snel hersteld worden maar een herdijking van Oud-Herkingen bleef nog enige tijd achterwege en de landen vervielen wederom aan de Grafelijkheid.

Rond 1930 werd de "Kleine Gooie" aan de Secretarieweg te Dirksland gedempt. In 1953 werd het eiland opgeschrikt door de watersnoodramp. Aan de noordkant van Dirksland, langs het Haringvliet, liet de toestand zich ernstig aanzien. Het belangrijkste gebied wat permanent droog is komen te staan, zijn de grotendeels in de gemeente Dirksland liggende "Slikken van Flakkee". Dit vormt tegenwoordig een belangrijk natuurgebied.

De afgelopen jaren zijn er op diverse locaties in de nabijheid van de planlocatie bospercelen aangeplant, hiermee worden contrasterende elementen toegevoegd aan het landschap waardoor de belevingswaarde van de openheid wordt vergroot. Door eveneens bos aan te planten op de planlocatie wordt een vervolg gegeven aan de reeds ingezette lijn en wordt de ruimtelijke kwaliteit verbeterd. Voorts is een groot deel van de krekensstructuur uit het verleden inmiddels verloren gegaan. Bij het ontwerp van de planlocatie is gekozen voor het opnemen van een waterpartij met een natuurlijke vorm, welke gelijkenissen vertoont met de natuurlijke vormen van krekens uit het verleden.

3. Plangebied en omgeving

Het plangebied is gelegen aan de dorpsrand en is tot voor kort in gebruik geweest ten behoeve van agrarische doeleinden, echter zijn de landbouwactiviteiten medio 2010 reeds gestaakt en is er in samenwerking met het Waterschap Hollandse Delta en de gemeente Dirksland een plan ontwikkeld voor de aanleg van een tweetal landgoederen. De aan te leggen waterpartij in het plangebied maakt onderdeel uit van de landgoederen en zal tevens fungeren als waterberging voor de dorpskern Dirksland. Er is derhalve sprake van meervoudig ruimtegebruik aangezien de waterberging een tweetal doelen dient, enerzijds de ontwikkeling van nieuwe natuur en anderzijds als waterberging.

De hiernaast geplaatste afbeelding laat duidelijk zien dat in de omgeving reeds veel water en bebossing aanwezig is. De landgoederenontwikkeling, welke eveneens deels bos en water bestaat is derhalve passend in de omgeving.

Landschapsvisie, november 2010

4. Bestemmingsplan Smalle Gooye

Aan stedenbouwkundig bureau RBOI is door de gemeente Dirksland opdracht verstrekt om voor het plangebied Smalle Gooye een bestemmingsplan op te stellen. De naam van dit bestemmingsplan is "Smalle Gooye" en het ontwerpbestemmingsplan is inmiddels gereed.

In het plan wordt ruimte geboden aan de realisatie van twee nieuwe landgoederen op de locatie aan de nieuw gegraven waterpartij. De landgoederen hebben een omvang van minimaal 5 hectare en per landgoed is één huiskavel toegestaan met een oppervlakte van maximaal 10% van het landgoed. Daarvan mag maximaal 20% worden bebouwd. Per vijf hectare is daarmee maximaal 1000 m² bebouwing inclusief aan - en uitbouwen, bijgebouwen en overkappingen toegestaan.. Binnen de huiskavel zijn, naast bebouwing, ook voorzieningen als een zwembad, tennisbaan of buitenbak voor paarden toegestaan. Deze functies tellen niet mee bij het bebouwd oppervlak.

Het plangebied ligt aan de zuidrand van Dirksland. Door diverse uitbreidingen en ontwikkelingen in de laatste decennia vormt de zuidrand een divers gebied. De woonwijk Dirksland-Zuid kent een strakke, planmatige grens, terwijl Akkerleeven en de sportvelden door watergangen op een natuurlijke wijze worden begrensd. De sportvelden hebben daarnaast een open uitstraling. Ditzelfde geldt voor de volkstuinten, die echter wel een planmatige begrenzing kennen.. Door de verschillende functies en de verschillende verschijningsvormen, kan de zone tussen de Haveloozweg en de Philipshoofjesweg zodoende in het geheel als overgangsgebied tussen dorpskern en buitengebied worden beschouwd.

Verkeersstructuur

Ieder landgoed zal ontsloten worden vanaf de Haveloozweg (60 km/h). Deze weg sluit in oostelijke richting aan op de Boomvliet met in het verlengde daarvan de Geldersedijk. In de nabijheid van de nieuwe landgoederen is geen bushalte gelegen.

Groen en water

De aspecten groen en water betreffen belangrijke elementen in de inrichtingsplannen voor de nieuwe landgoederen. De realisatie van de twee landgoederen is daarmee gericht op het verbeteren van de bestaande ruimtelijke/landschappelijke kwaliteit en het realiseren van nieuwe – voor het publiek toegankelijk – natuur. Het betreft dus een zogenaamde "rood voor groen" -constructie. In totaal is minimaal 90% van de landgoederen openbaar toegankelijk. Bij de inrichting van de nieuwe landgoederen is het belangrijk dat binnen Goeree-Overflakkee passende natuurdoeltypen worden toegepast. Voor het groen wordt met name gedacht aan bos, zoals dit langs de Gooye op diverse percelen voorkomt. Daarnaast wordt ook gedacht aan groenelementen als weide, bloemrijk grasland, riet en natuurvriendelijke oevers.

Beeldkwaliteit

De uitstraling van de bebouwing op de huiskavel is van belang. Het is wenselijk dat de bebouwing over allure en uniciteit beschikt. Dit kan zijn een voornaam landhuis, zoals onderstaande afgebeelde referentiebeelden. Echter zijn andere bebouwingstypen zoals een boerderijtype of landelijke villa mogelijk. Er zal worden getracht om de architectuur af te stemmen op de definitieve inrichting van de landgoederen.

Referentiebeelden landhuizen

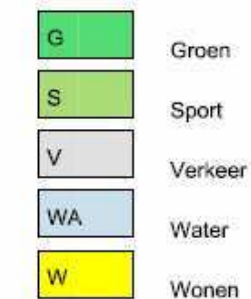
Smalle Gooye

Uitsnede bestemmingsplankaart

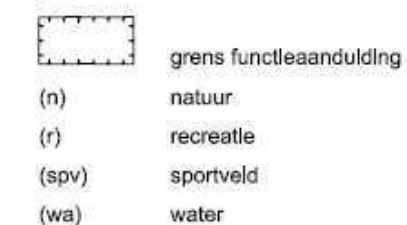
PLANGEBIED

BESTEMMINGEN:

FUNCTIEAANDUIDINGEN

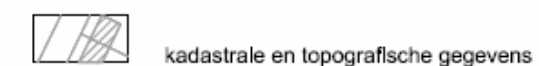
BOUWVLAK

MAATVOERINGSAAANDUIDINGEN

VERKLARINGEN

5. Het inrichtingsplan voor de Smalle Gooye

(Ontwerp)criteria van het inrichtingsplan

Door de twee landgoederen als één ontwerp te benaderen ontstaat de mogelijkheid om een plan te realiseren met een aanzienlijke omvang en een overgangsgebied te creëren tussen de dorpskern en het agrarische buitengebied. Hierbij zijn de navolgende (ontwerp)criteria van toepassing

1. Natuurontwikkeling

Bij het opstellen van een inrichtingsplan dient rekening te worden gehouden met de omgeving en met name de natuurdoeltypen die passend zijn bij het gebied, alsmede de duurzame kwaliteitsverbetering. Daarnaast dient de aanleg en het beheer van de natuur technisch goed uitvoerbaar te zijn, maar tevens financieel haalbaar. Voorts dient de natuur een hoge belevingswaarde te hebben.

De natuurdoeltypen die toegepast worden zijn: natuurbos, bloemrijk grasland, weide, water, natuurvriendelijke oevers en overigen. De vorm van de waterpartij en de natuurvriendelijke oevers zijn niet flexibel, daar de planvorming hiervoor reeds is voltooid. De waterpartij en de natuurvriendelijke oevers vormen dan ook de begrenzing van de landgoederen.

2. Zichtlijnen

Er dienen in het inrichtingsplan een aantal zichtlijnen in het inrichtingsplan te worden gewaarborgd.

3. Huiskavel

De exacte locatie van de landhuizen is thans nog niet bekend en zijn derhalve indicatief weergegeven op de inrichtingsschets. De uiteindelijke locatie van de landhuizen wordt begrensd door het in het bestemmingsplan opgenomen bouwvlak. De landhuizen dienen te worden ontsloten door een laan welke haaks op de Haveloozweg zal worden gesitueerd.

4. Paden

De belevingswaarde en meerwaarde van de nieuw aan te leggen natuur wordt gewaarborgd door de aanleg van wandelpaden door het plangebied. Deze aan te leggen wandelpaden zullen langs alle verschillende natuurdoeltypen lopen, waardoor er afwisseling ontstaat en de belevingswaarde wordt vergroot. Voorts dienen de wandelpaden in verbinding te staan met de dorpskern en de doorgaande wandel- en fietsroutes.

De bovengenoemde punten zijn de uitgangscriteria voor het inrichtingsplan, de juiste mix van deze criteria leiden tot een succesvolle ontwikkeling en vormen een waarborg voor het feit dat de ruimtelijke kwaliteit duurzaam wordt verbeterd. Het inrichtingsplan mag flexibel van opzet zijn waarbij er met de definitieve locatie van de diverse natuurdoeltypen nog kan worden geschoven, mits er geen afbreuk wordt gedaan aan de gestelde (ontwerp)criteria.

INRICHTINGSSCHETS

Voordelen van dit plan

Voordeel 1. Natuur

De landgoederen betekenen een duidelijke versterking van de ecologische verbinding in de omgeving alwaar op diverse plaatsen bos is aangeplant. De landgoederen bieden kansen voor rietvogels, noordse woelmuis, bever, otter, schrale graslandvegetaties langs watergangen en allerlei bosdieren. De unieke ligging van de landgoederen biedt mogelijkheden om de natuur dicht bij de mensen te brengen. Zowel voor de natuur in het plangebied zelf als voor de natuur in de regio zullen de landgoederen een verrijking betekenen.

Voordeel 2. Beeldkwaliteit en fiets- en wandelroutes

Het plan levert een verbetering van de beeldkwaliteit van de zuidelijke rand van het dorp Dirksland als geheel op. De verankering van het dorp in het omliggende landschap wordt door de landgoederen en andere ontwikkelingen in de zuidrand sterker. Vanaf de Geldersedijk in het zuiden zal de entree van Dirksland met de nieuwe landgoederen op de voorgrond een flinke kwaliteitsimpuls krijgen.

Komende vanuit het dorp is het uitzicht op de nieuwe landhuizen en de bijbehorende landgoedparken een hoogtepunt. En voor de wandelaars over de landgoederen biedt de Smalle Gooye een verrijking voor een leuk en gevarieerd 'rondje Dirksland'. In totaliteit zal er circa 735 strekkende meter aan wandelpad worden aangelegd, alsmede een voetgangersbrug welke de landgoederen verbindt met de dorpskern. Er ontstaan allerlei mogelijkheden voor "ommetjes vanuit het dorp". Tegelijkertijd zijn deze paden schakels in een netwerk van toeristische routes naar de omgeving, zoals de route naar de Slikken van Flakkee.

Voordeel 3. Waterberging

Het waterschap heeft reeds in het verleden aangegeven dat het wenselijk was om het areaal oppervlaktewater te vergroten. Tevens gaf het waterschap aan dat de aanleg van natuurvriendelijke oevers goede zaak zou zijn. Al deze voorstellen zijn opgenomen in het uiteindelijke ontwerp en zijn in samenspraak met het waterschap gerealiseerd. Hiermee zullen de landgoederen bijdragen aan "een veerkrachtiger en natuurvriendelijker watersysteem".

Inrichtingsplan

Omgeving en bodemgesteldheid

De planlocatie ligt in een agrarische omgeving met voornamelijk akkerbouw op klei. De belangrijkste gewassen zijn wintertarwe, ui, aardappelen, en suikerbiet. De locatie van de landgoederen ligt tegen de bebouwing van Dirksland. De recent gegraven waterpartij vormt de oost-, west- en noordgrens van het plangebied. De zuidgrens wordt gevormd door de Haveloozweg. Bij de natuurontwikkeling, en vooral bij het beheer, moet er rekening worden gehouden met de distelverordening van de provincie.

Ten noorden van planlocatie zullen een tweetal voetbalvelden worden aangelegd ten behoeve van de plaatselijke voetbalvereniging. Ten westen bevinden zich een aantal volkstuinen en ten oosten ligt de toekomstige nieuwbouwlocatie Zuidrand. Ten zuiden van de planlocatie ligt het agrarische buitengebied.

De bodem van de planlocatie bestaat uit kalkrijke poldervaaggronden met klei en zware zavel.

Toekomstige natuurwaarden

Natuurbos

De gedeelten natuurbos sluiten aan bij de ambitie om van het landgoed een geheel te maken van natuurontwikkeling te midden van agrarische activiteiten. Het natuurbos zal door haar streekeigen karakter een goede aanvulling zijn op het reeds bestaande bosje alsmede de landschappelijke omgeving en een waardevolle bijdrage leveren aan de ecologie. Rekening houdende met de natuurlijke begroeiing op de locatie, zal bij de inplant van het natuurbos een mix worden gemaakt waarbij keuze wordt gemaakt uit:

Gegroepeerde bomen	
Quercus robur	Zomereik
Quercus petraea	Wintereik
Tilia vulgaris	Hollandse linde
Acer platanoides	Noorse esdoorn
Fagus sylvatica	Beuk
Acer pseudoplatanus	Gewone esdoorn
Alnus glutinosa	Zwarte els
Fraxinus excelsior	Gewone els

Solitaire bomen	
Quercus robur	Zomereik
Quercus petraea	Wintereik
Tilia vulgaris	Hollandse linde
Acer platanoides	Noorse esdoorn
Fagus sylvatica	Beuk
Tilia cordata	Winterlinde
Tilia platyphyllos	Zomerlinde

Voor het ontwikkelen van bos heeft men geduld nodig. Op de voedselrijke grond, zoals de planlocatie zullen echter al snel bomen van enige omvang ontstaan. Bij voorkeur wordt het bos ingeplant. Voor de struiklaag kan aan een mengsel van eenstijlige meidoorn, tweestijlige meidoorn, wilde kardinaalsmuts, hondsroos, hazelaar, vogelkers, sleedoorn, wegedoorn worden gedacht. Teveel planten geeft snel een kunstmatig uiterlijk, het duurt veel langer voor er dan een fraai bos ontstaat. Voor de vorming van de kruidlaag kan waarschijnlijk het beste worden gewacht totdat er jonge boompjes staan, dit omdat de kruidlaag bestaat uit soorten van schaduwrijke plekken. Als de bodem zeer voedselrijk is kan het zinvol zijn om voor de bosvorming enkele technieken te gebruiken om de overdaad aan stikstof en fosfaat te verwijderen.

Door toepassing van het natuurbos wordt aangesloten bij het gebied passende zoom-, mantel- en droogstruweel van het rivieren en zeekleigebied, zoals vermeld in het Landelijk Handboek Natuurdoeltypen.

Weide en bloemrijk grasland

Een groot deel van het open gebied zal worden ingericht als weide, welke begraasd kan worden door paarden of eventueel kan worden gemaaid. Tevens zal een deel worden ingericht als zijnde bloemrijk grasland. Voor de inrichting zal een keuze worden gemaakt uit:

<i>Plantago lanceolata</i>	Smalle weegbree
<i>Prunella vulgaris</i>	Gewone brunel
<i>Ranunculus acris</i>	Scherpe boterbloem
<i>Rhinanthus minor</i>	Kleine ratelaar
<i>Silene dioica</i>	Dagkoekoeksbloem
<i>Trifolium arvense</i>	Hazenpootje
<i>Hieracium laevigatum</i>	Stijf havikskruid
<i>Hieracium umbellatum</i>	Schermhavikskruid
<i>Festuca arundinacea</i>	Rietzwenkgras
<i>Poa Pratensis</i>	Veldbeemdgras

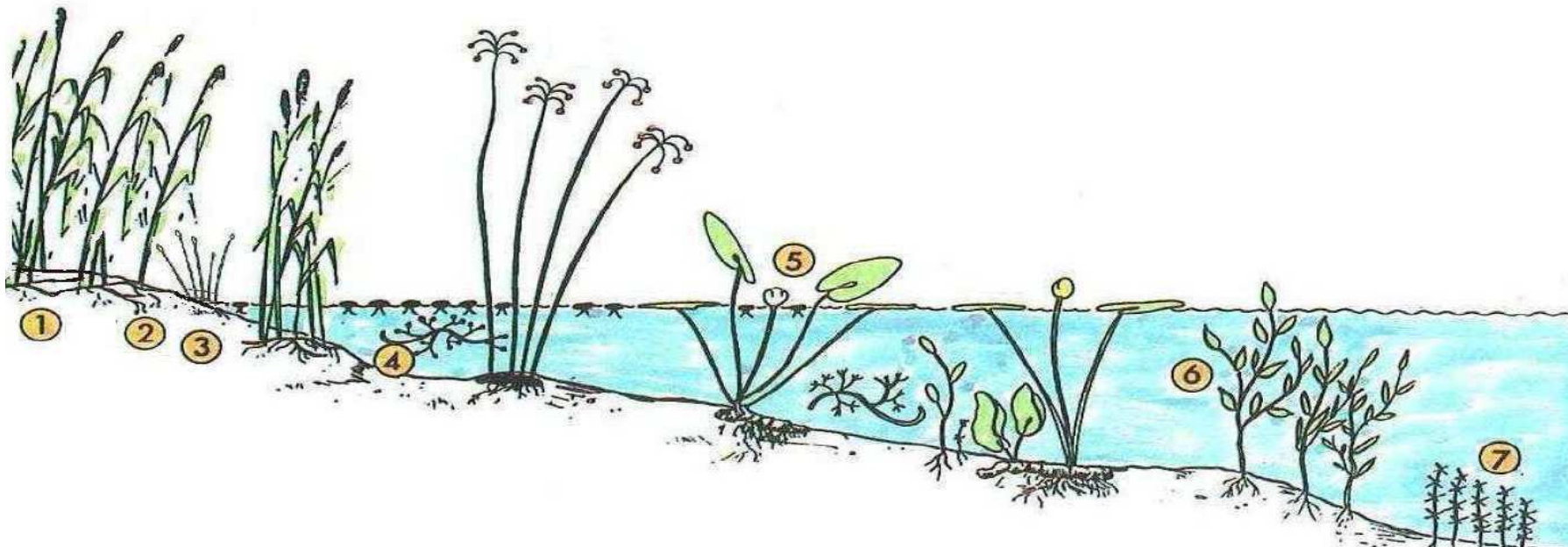
<i>Molina caerulea</i>	Pijpestrootje
<i>Deschampia flexuosa</i>	Bochtige smele
<i>Jasione montana</i>	Zandblauwtje
<i>Leontodon autumnalis</i>	Vertakte leeuwentand
<i>Leecanthemum vulgare</i>	Margriet
<i>Luzula campestris</i>	Gewone veldbies
<i>Malva moschata</i>	Muskuskaasjeskruid
<i>Oenothera biennis</i>	Middelste teunisbloem
<i>Hypericum perforatum</i>	Sint Janskruid

Wandelpaden

De wandelpaden zullen worden verhard middels halfverharding.

Oevers

Bij de aanleg van de waterpartij is, in samenspraak met het waterschap, gekozen voor de aanleg van zogenaamde natuurvriendelijke oevers. Deze oevers hebben een flauw talud en bieden de mogelijkheid tot het realiseren van het door het waterschap gewenste ideale oeverontwerp, hetgeen onderstaand is afgebeeld.

1. droog talud / bloemrijk grasland
2. vegetatie van vochthoudende grond
3. vegetatie van natte ruigtes (plas-dras)
4. moerasplanten in ondiep water
5. moerasplanten die in dieper water staan
6. drijfbladplanten
7. open water met waterplanten

In overleg met het waterschap is bij de aanleg van de meest noordelijke oevers in het plangebied is rekening gehouden met de oeverwaluw. Door toepassing van deze speciale oevers zal deze oeverwaluw veelvuldig gaan voorkomen in het plangebied.

Aanleg
Bij de aanleg zal een gesloten grondbalans worden gehanteerd, vrijkomende grond zal hergebruikt worden in het plangebied. Voorts zijn er bij de aanleg van nieuwe natuur een aantal algemene uitgangspunten van belang. De belangrijkste zijn:

Verschralen voor aanleg
Landbouw heeft andere criteria voor bemesting van natuur. Met het afgraven van flinke delen wordt als een sterke verschraling veroorzaakt. Er moet rekening gehouden worden dat dit niet voldoende is. Indien dit niet het geval is kan worden besloten of er verder gaande verschraling direct nodig is, of dat het via beheermaatregelen kan worden bereikt. Overwogen kan worden om vooruitlopend aan de inrichting op die delen die niet of beperkt worden vergraven uitsluitend een stikstofbemesting toe te passen.

Achteruit werken
Bij de aanleg moet zoveel mogelijk verstoring van de bodem worden voorkomen. Dat betekent dat er achteruit gewerkt moet worden, of wel er wordt niet meer met zwaar materiaal over vergraven terrein gereden. Het terrein hoeft zeker niet glad te worden afgewerkt, microgradiënten kunnen voor verrassende resultaten zorgen.

Monitoring
Het is van belang om de ontwikkelingen en het beheer te monitoren. In eerste instantie jaarlijks of tweejaarlijks, maar in een latere fase kan de frequentie tot iedere vijf jaar worden teruggebracht. In ieder geval is het verstandig om een beheerplan voor vijf jaar vast te stellen en deze voordat het wordt herzien te evalueren.

6. Beheer

Inleiding

Op korte termijn (vijf jaar) zijn de rietvelden volledig ontwikkeld, de weides en het bloemrijk grasland zijn hierbij een eerste aanzet tot het vormen van een natuurlijke vegetatie. De bosschages zijn begroeid met struweel. Tot slot is er geen sprake (meer) van uitbundige groei van akkerdistel en brandnetel. Plaatselijk kunnen deze soorten nog domineren.

Op de middenlange termijn is de ontwikkeling gestabiliseerd en in evenwicht. Er is een zeer bloemrijk grasland ontstaan. De rietvelden hebben verscheidene broedvogels en oeversgebonden zoogdieren zijn ook aanwezig.

Beheermaatregelen

In het navolgende wordt ingegaan op de verschillende beheermaatregelen die nodig zijn en op de eventuele problemen (dominantie van niet gewenste soorten) voor de komende vijf jaar.

Fosfaat is samen met stikstof de belangrijkste stof die nodig is voor de groei van organismen. Stikstof is in zeer ruime mate (80% van de lucht bestaat uit stikstof) aanwezig. Fosfaat is veel minder overvloedig aanwezig. Daarom is fosfaat limiterend voor de groei, of wel de hoeveelheid fosfaat is bepalend voor de groei en de voedselrijkdom van de natuur. Verschralen is een techniek die toepasbaar is om het fosfaatgehalte te verlagen. In theorie kan ook gewerkt worden aan het binden fosfaat, waardoor het niet beschikbaar is voor plantgroei, in de bodem. Dat kan bijvoorbeeld met ijzerverbinding.

Verschralen

Er zijn verschillende manieren voor het verschralen beschikbaar, de hier best toepasbare mogelijkheden zijn maaien en afvoer van materiaal of begrazing. Beide technieken kunnen gecombineerd worden door maaien met nabeweiding toe te passen. De gekozen methode van verschralen heeft direct een invloed op de vegetatie; sommige vegetaties worden bevorderd door maaien, terwijl andere eerder van begrazing profiteren. Van belang is daarom dat een eenmaal gekozen methode gedurende langere tijd wordt doorgezet. Daarnaast is er een effect te verwachten van het soort dieren dat gebruikt wordt als begrazer. Vooral paarden zijn selectieve eters en bevorderen/behandelen daardoor sommige planten meer dan andere.

De intensiteit van het beheer moet worden aangepast aan de toename van de biomassa. Een echt voedselarme situatie zal nooit ontstaan (dat lukt alleen op voedselarme zandgronden). Bij een maaibeheer is het daarom nodig om tweemaal per jaar te maaien (de eerste maal eind juni en de tweede maal in september). Tijdens het maaien moet telkens ongeveer 10% van het rad blijven staan, hierin vinden vlinders en andere insecten een overlevingsplek. Voor het maaien wordt gebruik gemaakt van lichte machines, zodat de bodem niet onnodig wordt samengedrukt. Eventueel kan ook een tractor van een maaibalk worden voorzien, om negatieve effecten te voorkomen is het gebruik van profielkeuze ballonnenbanden aan te bevelen. Maaien met een maaibalk heeft de voorkeur ten opzichte van een cyclomaaier, omdat daarmee het minste wordt beschadigd.

Bij nabeweiden kan mogelijk de tweede maaironde achterwege blijven. Een begrazingsdruk bij nabeweiden ligt op ongeveer 1 rund/paard per 5-10 ha, de begrazingsdruk bij uitsluitend grazers ligt op ongeveer 1 rund/paard per 3-5 ha. De exacte graasdruk kan in een later fase bijgesteld worden. Bedenk dat er weinig ervaring is met natuurlijke begrazing op voedselrijke kleigronden. Schapen zijn waarschijnlijk minder geschikt als begrazer in deze omgeving.

In natte tot vochtige gebieden is er namelijk vrij veel kans op ziekten (oa blauwtong) bij schapen.

Rietbeheer

Riet dat niet gemaaid wordt zal verruigen en begroeid raken met soorten brandnetel, kleeftkruid en braam. Voor het in stand houden van de rietkraag is beheer daarom noodzakelijk. De meest geschikte methode is het maaien van het riet in de wintermaanden.

Gezien de voedselrijke omgeving is het (waarschijnlijk) zinvol op per drie jaar het riet te maaien. Vanuit natuur oogpunt is het verstandig om ieder jaar eenderde van het riet te maaien. Door deze maaibeurten te spreiden over het rietland (niet telkens 1 stuk maaien, maar verschillende stukken) is over het geheel terrein riet aanwezig in verschillende jaarklassen. Er zijn verschillende vogels die van een dergelijk maairegime profiteren. Plaatselijke verruiging is meestal geen probleem op den duur ontstaat hier moerasbos.

Beheer en peil polderwater

Het polderwater valt onder de keur van het waterschap, waarbij er sprake is van een vast peil. De voorschriften van de keur dienen te worden nageleefd en de aanleg van de landgoederen brengt hier geen verandering in. Het beheer van de oevers zal geschieden in samenspraak met de gemeent, met inachtnaam van de keur. Aanvullend beheer is derhalve niet noodzakelijk. Pas als het water te veel dichtslibt is baggeren zinvol. Zeer waarschijnlijk is dat de eerste vijf jaar niet noodzakelijk.

Natuurbos en lanen

De delen waar bomen gepland zijn hoeven niet of nauwelijks beheert te worden zodra er een goede kruidlaag is ontwikkeld. De gebruikelijke bosbouwkundige beheertechniek frezen van de bodem tussen de bossen zorgt dat er geen goede kruidlaag ontwikkeld. Ten eerste omdat de methode niet selectief is en ten tweede omdat frezen van de bodem voor een goed zaadbed voor de akkerdistel en brandnetel zorgt. Geadviseerd wordt een techniek te gebruiken die de bodem niet beschadigt; bijvoorbeeld door met een bosmaaier de akkerdistel uit te maaien (en het maaisel te verwijderen). Aanvullend kan nadat de bomen zijn aangeslagen een kruidenmengsel gezaaid worden en bosanemoon ingeplant. Zodra er een bodembedekkende begroeiing is ontstaan, is er veel minder kans op overlast door akkerdistel.

Akkerdistel en brandnetel

Er zijn twee soorten die plaagvormend kunnen groeien na inrichting van een terrein. Het gaat om akkerdistel (een storingsdictator) en grote brandnetel (nitrofiële soort). Het voorkomen van enkele exemplaren van deze planten is geen probleem, maar een natuurlijk verschijnsel. Om verschillende redenen moet bij plaagvorming worden ingegrepen. De akkerdistel bloeit tussen juni en oktober. Er wordt nooit zaad gevormd voor 15 juni er kan dus gewoon met de eerste maaibeurt meegemaaid worden. Als het grasmaaisel wordt afgezet bij paardenhouders mogen hier geen distels in zitten, plekken met akkerdistel kunnen dan het beste apart gemaaid worden. Vroeger maaien is niet aan te bevelen omdat de distels dan opnieuw gaan bloeien in volle zomer, waardoor een tweede maaibeurt vervroegd nodig is en eventueel zelfs nog een derde moet ingelast worden. Bij 15 juni maaien is hoogstens nog een normale tweede maaibeurt (vanaf 15 september) vereist om de distels geen zaad meer te laten vormen. Zo nodig kunnen de bloemhoofden van de akkerdistel worden uitgemaaid. Uitsteken, uitprikken, bespuiten of andere maatregelen werken vaak averechts. Bij nabeweidings kan er plaatselijk meer akkerdistels gaan groeien vooral als er met paarden wordt begraasd. De akkerdistel is namelijk een storingindicator en groeit uitstekend op verstoorde bodems of bodems die "verwond" zijn door paarden.

Brandnetels vormen een buitengewoon aantrekkelijk biotoop voor vele insectensoorten. Uit de overzichten van insecten die gebonden zijn aan brandnetelvegetaties blijkt een enorme diversiteit. Het gaat om ruim honderd insecten waarvan ongeveer eenderde uitsluitend op brandnetels voorkomen. Deze rijke insectfauna trekt bovendien een groot aantal insecteneters en parasieten aan, waardoor brandnetelvegetaties ook als een belangrijke bron voor natuurlijke vijanden van plagen in andere gewassen worden beschouwd. Brandnetels kunnen dus naast een plaag ook een belangrijke natuurlijke verrijking betekenen. Op plaatsen waar veel stikstof ophoopt aanspoelingsgordels en bosranden zijn bekende plekken kunnen brandnetels langdurig domineren. Ook binnen een bosaanplant zijn vaak hardnekkige brandnetelvegetaties aanwezig. Door de bodembewerking groeien geen andere kruiden de brandnetel scheidt een hormoon uit waardoor kieming van andere kruiden wordt geremd. Echt bestrijden van brandnetels is lastig, makkelijker is het te voorkomen dat er een dominante brandnetel vegetatie ontstaat door eerst gras te zaaien en in het grasveld de boom te planten of (liever) zaaien.

Monitoring

Van groot belang is het volgen van de ontwikkelingen. Enerzijds om het beheer te kunnen sturen en anderzijds om de ontwikkelingen te kunnen volgen en de diverse partijen te informeren. Als het beheer met subsidie wordt uitgevoerd is monitoring vaak als een verplichting opgenomen. Het is niet noodzakelijk om jaarlijks een complete inventarisatie uit te (laten) voeren. Voorgesteld wordt om in de eerste vijf jaar tweemaal een steekproef uit te voeren (na een jaar en na drie jaar) en aan het eind van de periode een complete inventarisatie uit te (laten) voeren. Aanvullend is het zinvol om een logboek bij te houden over beheersmaatregelen, de incidenten en de waarnemingen (waarbij geaccepteerd wordt dat niet alle soorten worden herkend). De steekproeven na een jaar en drie jaar worden bij voorkeur in het voorjaar uitgevoerd en kosten een dag veldwerk (inventarisatie) plus rapportage. De complete inventarisatie na vijf jaar vraagt meer inspanning. Daarbij is vooral het vangen van kleine zoogdieren (noordse woelmuis, waterspitsmuis) vrij tijdrovend.

Langere termijnplanning

Over het algemeen wordt het beheer op langere termijn voortgezet. Natuur is gebaad bij een stabiel beheer. De eerste vijf jaar is geen beheer gepland aan het natuurbos, waarschijnlijk is dat pas zinvol na 25 jaar. Op dit moment kan besloten worden om te zorgen voor een meer natuurlijke opbouw van het bos door bijvoorbeeld het stimuleren van dood hout in bos. Inboeten is in het bos niet noodzakelijk. Maar kan in lijnvormige elementen (lindelaan) wel zinvol zijn. De noodzaak hiervoor is op dit moment nog niet te beoordelen. Ook zaken als afrastering en dergelijke hebben op termijn onderhoud nodig.

ONDERDEEL	BEHEER
Natuurbos	- Regulier beheer voor de instandhouding van het bos; - Bij de aan te leggen bospercelen wordt genetisch verantwoord, streekeigen materiaal gebruikt; - Het sortiment is gebaseerd op standplaatsfactoren (voedselrijkdom en vochtvoorziening); - Het plantverband dient dusdanig te worden samengesteld dat vrijstelling kan worden uitgevoerd met een bosmaaier; - Het beheer zal zich verder overwegend beperken tot selectief dunnen (1 x per 10 jaar of langer); - Dood hout blijft staan of liggen, tenzij deze hinderlijk of gevaarlijk zijn voor de omgeving; - Dunningshout wordt ter plekke verwerkt.
Solitaire Bomen	- De bomen worden, indien noodzakelijk, voorzien van een boompaal, bande en eventueel vraatbescherming; - De eerste twee jaar is het noodzakelijk om bij droogte water te geven; - Hinderlijke en gevaarlijke takken worden weggehaald; - Uitval zal, indien noodzakelijk, worden gecompenseerd.
Riet	- Maaien van het riet in de wintermaanden om verruiging en begroeiing tegen te gaan; - Maaien geschied eenmaal per drie jaar.
Weide	- Gebieden die zijn ingericht als weide kunnen worden beheerd door middel van begrazing door vee; - Begrazing is ook mogelijk in combinatie met maaibeheer; - Bloemrijk grasland wordt door middel van maaibeheer onderhouden en vindt 1 à 2 maal per jaar plaats; - Bloemrijk grasland kan eveneens worden beheerd door middel van begrazing door vee.
Water	- Het waterbeheer zal in samenspraak met het Waterschap Hollandse Delta geschieden, ten aanzien van het waterbeheer zal nog nader overleg plaatsvinden met het waterschap en de gemeente.